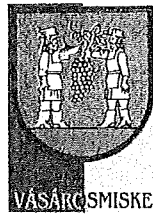

h.számú melléklet

Munkaszám: Rk09

VÁSÁROSMISKE KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓJA

2004. ÉV

BEVEZETÉS

Az épített környezet alakításáról és védelméről alkotott 1997. évi LXXVIII. törvény II. fejezet 7. §-a általánosságban meghatározta a településrendezés célját és feladatát. Egy-egy esetben pedig ezt a feladatot a törvény a helyi képviselő testületre bízta. Ennek alapján határozattal elfogadott településfejlesztési koncepcióban kell összefoglalni mindazon feladatokat, melyekre a tervezők településszerkezeti, majd pedig a szabályozási tervet és az ezzel összhangban lévő helyi építési szabályzatot kidolgozzák. Vásárosmiske község Önkormányzata az Altus Savaria Tervező Irodát bízta meg a település rendezési tervének elkészítésével.

A tervekészítés előkészítő munkálataiban résztvevők egyrészt támaszkodjanak a fent idézett törvény végrehajtására kiadott OTÉK előírásainak megfelelően készítendő tájrendezési, környezetalakítási, közlekedési, közművesítési és hírközlési – kötelezően előírt – alátámasztó szakági munkarészek, továbbá az örökségvédelmi hatástanulmányban feltárt javaslatokra.

Következtetések, döntési javaslatok kialakításakor támaszkodni kell a KSH adataira, a településfejlesztési koncepció iránymutatásaira, a véleményezésbe bevont civil szerveződések és a lakosság véleménynyilvánításaira, továbbá a hátrányos helyzetű települések intenzívebb fejlesztésével összefüggő szakirodalomra. Elsődleges szempontot képezzen a tervekészítésben közreműködők felé, hogy a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott, s egyúttal tartós munkanélküliséggel is súlytott, sárvári kistérségben elhelyezkedő település számára az elszigeteltségből való kitörés, a lakosság életkörülményeinek javulását, a gazdasági fejlődést egy tudatosan kialakított, átgondolt fejlesztési program térbeli megvalósíthatóságát kell szolgálni.

A településszerkezeti terv területfelhasználási javaslatai készítsék elő a Képviselő Testületi által elfogadott településfejlesztési koncepció megvalósítását.

Szabályozási terv készüljön mindazon területekre, melyre a településszerkezeti terv beépítésre szánt belterületi övezeteket nevez meg, valamint a külterületi beépítésre szánt övezetekre. A szabályozási tervben nem érintett az országos szabályozási előírásoknál még nagyobb szigorú nem lenne szerencsés a helyi rendeletbe foglalni.

Vásárosmiske fejlesztési koncepciója a jövőépítés irányait nem elszigetelten, kizárólag a település belső folyamatai alapján határozza meg, hanem szem előtt tartja az európai regionális politika Magyarországot érintő hatásait, az országos terület- és vidékfejlesztési politika céljait és kiemelten kezeli a kistérségi területfejlesztési dokumentumokban megfogalmazott kapcsolódó célokkal és programokkal valós összhang megteremtését.

I. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉST BEFOLYÁSOLÓ HELYI TÉNYEZŐK

1. A település adottságai:

Vásárosmiske község a Nyugat-Dunántúli régióban, Vas megye földrajzi területének közepén, a 84. számú főút ÉK-i oldalán helyezkedik el. Földrajzi pozíciójának különlegessége, hogy K-i oldalról zárja a Sárvár-Répcelaki kistérséget ugyanúgy, mint a Rába és a Marcal folyók közötti Kemeneshát területét. A Dukától Sárvár felé haladó 84 számú főközlekedési út Ny-i irányból, míg a 8456. számú összekötő út K-i irányból (Mesteri felől) biztosítja a község közúti feltárását az országos közúthálózatról. A két utat összekötő 8432. számú út Gércét köti össze Mesterin áthaladva Celldömölkkel.

Azon túlmenően, hogy Vásárosmiske jól prosperáló Vas megyei kisközség, jelentős történeti múltjával és figyelmet érdemlő ásványvagyonával (kő- és kavicsbánya) rendelkezik, előnyt jelent az is, hogy a mesteri és sárvári gyógyvízelőfordulások közelében van.

Zártkerti övezetei változatos lehetőséget adnak a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Táji adottságán túl népi emlékeivel, őrzött hagyományaival, a borkultúra és egyéb idegenforgalmi fejlesztési lehetőségek kínálatával fejlesztésre érdemes. A közel 20 évvel ezelőtt a Vasiterv Vállalat által készített és a még gércsei közös tanács által jóváhagyott rendezési terv már szabályozási tervelőírásokat is adott a zártkerti területekre. A községvezetés véleménye szerint ezt érdemes az új rendezési tervbe is aktualizáltan átvenni.

Nagy veszteség érte a települést az 1980-as évek elején megszüntetett Sárvár-Zalabér közötti vasútvonal megszüntetésével. Miután a vasúti pályatest visszaépítésének lehetősége megszűnt a felszabaduló közlekedési területek másfajta hasznosítására javaslatot kell hozni.

A település korábban Miske névvel szerepelt. A megnevezés előszava is utal arra, hogy országos vásárrendezési joga volt a településnek, amit célszerű lenne közterület-jellegű bemutatással hagyományőrző momentumként megjeleníteni.

a) Humán erőforrások:

Vásárosmiske lakónépessége az utolsó hetven évben folyamatosan csökkent. A község életében a legnagyobb lélekszám 1930-ban volt, ez előtt és után is kisebb népeségű volt Vásárosmiske. Nagy annak a valószínűsége, hogy a népességfogyás 2000-ben megállt, rá két évre már ismét emelkedőben van. Ez elsősorban az életfeltételek javulásával és főleg a jó közlekedési lehetőségek alapján vélelmezhető. Azzal számol a községi vezetés, hogy a népességszám – ha nem is látványosan – a további években fokozatosan növekszik. Azzal viszont nem lehet számolni, hogy az átlagos családlétszám, illetve az egy lakásra jutó személyek száma növekedne, a fiataloknak az idősektől történő szétköltözési folyamata továbbra is megmarad.

Várható, hogy a fiatalok gyermekvállalási készsége javul, ugyanakkor egyre több lakás válik egy-egy személy által lakottá megözvegyülés miatt. Természetes igény és erősödő folyamat, hogy az idősödő lakosság ellátásához a fiatalok lakosság helyben tartásának feltételeit a községnek ösztönöznie kell.

Évtizedes gyakorlat igazolta a gyermekellátó és oktatási intézményi ellátás megoldottságát azzal, hogy a szomszédos Gércse község intézményei körzetesített alapon a feladatot megoldják.

Az iskolázottsági szint a községek átlagát eléri, ritkán van olyan év, amikor az általános iskolából kimaradt a 8 osztályt ne végezné el. A középiskolát végzettek aránya kedvezőbb, viszont a felsőfokú végzettséggel rendelkezők viszonylata a községek átlaga alatt van.

b) Gazdasági tényezők:

Az évszázadok alatt kifejlődött árutermelő mezőgazdaságot nagy mértékben segítette a Sárvár-Zalabér vasútvonal, ami azonban a 80-as évek elején felszámolásra került.

Vásárosmiske területének nagy része már az első Árpádházi királyok alatt királyi birtok volt. Ez az 1930-as években a hercegi Batthyány család tulajdona volt. Az árutermelés súlyát jól jellemezte, hogy országos vásári napot február 2-án, március 25-én, július 2-án, augusztus 16-án, szeptember 9-én, október 4-én, november 25-én és december 13-án rendszeresen tartottak.

A rendszerváltást követően a község Ny-i oldala jelenleg is grófi birtok, más részein a faluszövetség és a Szélesi Bt. műveli a földeket.

A községben a KSH szerint 15 gazdasági társaság működik, különféle gazdasági-kereskedelmi profilokkal.

Viszonylag magas a külföldi érdeklődés a gazdasági jellegű területeken, amihez Sárvár és Mesteri közelsége is közrejátszik.

Munkabajárási lehetőség főleg Sárvár irányába biztosított. Celldömölk kevésbé fejt ki vonzó hatást a községre.

Zártkertje jelentős, a gyümölcs és főleg a bortermelés a meghatározó (rizling).

c) Egészségügyi és szociális ellátás:

A településen a felnőttek és a gyerekek részére a háziorvosi és a körzeti betegápolási ellátás gércei körzetközponthoz szerveződésben megoldott. A szakorvosi ellátás a közeli sárvári rendelőintézetben biztosított.

Idősek klubjában gondozott nincs nyilvántartva és a rendszeres szociális segélyben is éves átlagban csak egy-két személyt kell ellátni.

A körjegyzőség apparátusa – a kislétszámú községre tekintettel – a lakosság mindegyikét ismerve az ellátást felügyelni és szervezni tudja.

2. Közlekedésfejlesztési követelmények:

Vásárosmiske községet átszeli a 8432. számú Gérce-Celldömölk között húzódó összekötő út. Érdemleges forgalmú az erre merőleges, É-ra, a zártkert felé irányuló helyi út. A távolabbi településekhez közútcsatlakozási igény nincs, a fent jelölt összekötő úton ezek közvetve megközelíthetőek.

A Mesteriben tervezett, cca. 25 ha területű termálfürdő és szállodai komplexum a 84. számú főút felé jelentős forgalmat generál. A turizmus erősödésével fontos feladat lesz a Sitke-Vásárosmiske-Kemeneskápolna-Mesteri-Ság-hegy a kerékpáros út kiépítése.

II. A Településfejlesztési Koncepció kiemelt feladatai:

1. Hosszabb távra előirányozható 25-30 építési telek feltárásáról kell gondoskodni, annak érdekében, hogy a helyi fiatalok otthontartásának, kisebb részben a városokból történő kiköltözők letelepítésének ne legyen akadálya. Lakóterületfejlesztéssel a község északi oldalán a zártkert felé, valamint a nyugati oldalon Gérce irányába kell számolni.
2. Gondoskodni kell arról, hogy a szabályozási terv a történeti hagyományokat is tükröző községközponttal rendelkezzen függetlenül attól, hogy a vásárszervező funkcióját a település elvesztette.
3. Javaslatot kell adjon a rendezési terv ahhoz, hogy a felszámolt vasútvonal területei célszerűen miként hasznosíthatók.
4. Vizsgálja meg a tervekészítő, hogy a helyi vagy városból kitelepülő vállalkozások a major területét is figyelembe véve község mely részére telepíthetők le.
5. A település hagyományaira és adottságaira építve segítse a zártkerti élet az ott jelentkező építési igények maradéktalan kielégítését, a jelenleg is érvényes szabályozottság továbbfejlesztését.
6. A község a Mesteri területén már meglévő és tervezett fürdőfejlesztésekre alapozva üdülőterületek kialakítását látja indokoltnak. A szőlőhegyi turizmus fellendítése érdekében üdülőterületet kell kijelölni a zártkert területén, valamint a 8432. jelű összekötő út tervezett elkerülő szakaszára csatlakozóan a község északkeleti oldalán.
7. A község területén működő különleges és jellegzetes kőbányászattal továbbra is számolni kell, az ezzel kapcsolatban folyó kutatást támogatni szükséges.

Megjegyzés: A vizsgálat számszerűsíthető adatainak egy részét az 1. számú melléklet, a nemzetközi, regionális és a kistérségi koncepció vonatkozó előírásait a 2. számú melléklet tartalmazza.

Vásárosmiske, 2004. július

1. számú melléklet

MEGNEVEZÉS	1930	1949	1970	1980	1990	1995	2000	2002	2005	2010	2015	2020
Tertülete km ²	13,69	13,69	13,69	13,69	13,42	13,42	13,42	13,42	13,42	13,42	13,42	13,42
ebből belterület ha	73	73	73	73	73	73	73	73	73	75	75	80
Lakónépesség fő	871	738	650	540	434	376	352	390	387	400	410	420
Lakásállomány db	165	169	174	181	178	183	185	177	180	190	200	205
1 lakásra jutó személy fő/lakás	5,28	4,37	3,74	2,98	2,44	2,05	1,90	2,20	2,15	2,1	2,05	2,05
Villamosenergiát használó háztartás db	•	•	•	•	185	187	190	192	195	198	205	210
Háztartási vill.energia fogyasztás MW	•	•	•	•	359	386	391	454	500	540	580	620
Közüzemi vízzel ellátott lakás db	•	•	•	•	171	172	185	177	180	190	200	205
Lakosságnak szolgáltatott víz 1000 m ³	•	•	•	•	14	10	9	11,5	12	12	13	14
Közüzemi vízvezeték hálózathossza km	•	•	•	•	5,8	5,8	5,8	5,8	6,0	6,2	6,2	6,5
Közüzemi szennyvízcsatornahálózatba bekapcsolt lakás db	-	-	-	-	-	-	-	-	60	120	180	190
Közüzemi szennyvízcsatorna hálózat km	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	6,0	7,0	8,0
Vezetékes gázt fogyasztó háztartás db	-	-	-	-	-	-	86	93	140	160	190	200
háztartásoknak értékesített vezetékes gáz 1000m ³	-	-	-	-	-	-	49	63	78	90	110	130
Kiskereskedelmi üzlet db	•	•	•	•	1	3	3	3	3	3	3	3
Vendéglátóegység db	•	•	•	•	1	2	2	2	2	2	2	2
Működő vállalkozás db	-	-	-	-	•	•	10	15	•	•	•	•
Személygépkocsi db	•	•	•	•	•	•	107	74	•	•	•	•
Távbeszélő fővonal db	•	•	•	•	•	•	202	139	•	•	•	•

2. számú melléklet

Vásárosmiske fejlődését befolyásoló külső tényezők

1. Nemzetközi meghatározottság

Az európai regionális politikában kiemelkedő szerep jut a vidékfejlesztésnek. Az általános globalizáció folyamatában – a fenntartható fejlődés elvével összhangban – egyre nagyobb hangsúlyt kap a stratégiai programozás szükségessége és ugyanakkor felértékelődik a helyi döntések szerepe is (decentralizáció), a “gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!” elvnek megfelelően.

A gazdaságpolitikai irányok megfogalmazása és a konkrét intézkedések végrehajtása együttjár a környezetvédelmi érdek fokozott érvényesítésével, a társadalmi gazdasági és környezeti folyamatok összehangolásának igényével.

Az ipar egyre fokozottabb mértékű térszerkesztésével párhuzamosan előtérbe kerül a terciér szektor, dinamikus nő a szolgáltatások szerepe.

A terciér szektoron belül egyre inkább kiemelkedik a kereskedelmi és a turisztikai ágazat, ami összefügg azzal, hogy a jóléti társadalmakban megnövekszik a pihenésre, kikapcsolódásra szánt idő.

2. Az Országos Területfejlesztési Koncepció kapcsolódó céljai és irányelvei:

A területfejlesztési politika céljai közül azokat kell kiemelni, amelyek meghatározóak a Sárvár-Répcelak kistérség, s ezen keresztül Vásárosmiske jövőjének alakítása szempontjából. Az OTK-ban a jövőkép elemeként, célként, illetőleg prioritásként megjelenítettek, a területi egyenlőtlenségek mérséklése, az életkörülmények, a gazdasági feltételek megteremtése, az oktatási, kulturális és az infrastruktúrális feltételek.

Ezek közül:

- A kiemelkedő idegenforgalmi adottságokkal, vonzerővel rendelkező, de elmaradott területek bekapcsolódása a turizmusba, a komplex infrastruktúra kiépítésével.
- Az erőforrások fenntartható használatát biztosító fejlesztéspolitika érvényre juttatása a különböző természeti és földrajzi adottságokra tekintettel.
- A belső fejlődési lehetőségek kibontakoztatását elősegítő programok ösztönzése, az üdülési-idegenforgalmi adottságokra, vonzerőre alapozott komplex fejlesztések támogatása, a humán erőforrások fejlődését elősegítő programok végrehajtása.
- A mezőgazdasági adottságok kihasználása, a gazdálkodók támogatása, a helyi társadalom fejlődését, önszerveződését elősegítő programok kidolgozása és támogatása, a környezet, a természet, a táj védelmének elősegítése.

3. A Nyugat-Dunántúli Régió területfejlesztési céljai:

A Regionális Fejlesztési Tanács az alábbi stratégiai célokat fogalmazta meg a Nyugat-Dunántúl számára az 1999. őszén közzétett programdokumentumban:

- Az életminőség javítása az EU életszínvonal közelítéséhez.
- A környezetvédelem és a fenntarthatóság biztosítása.
- A regionális identitás és társadalmi- gazdasági kohézió megteremtése.
- Az európai integráció elérése, előnyeinek kihasználása.

4. A kapcsolódó megyei területfejlesztési célkitűzések

Vas megye 1998-ban elkészült területfejlesztési koncepciója egyfelől megyei szinten határozza meg a jövőépítés célrendszerét és stratégiai pontjait, másfelől az egyes kistérségek szintjén is felrajzolja a lehetséges és kívánatos fejlesztési irányokat.

Vásárosmiske szempontjából az alábbi kapcsolódó célkitűzéseket szükséges kiemelni:

- A humán erőforrások fejlesztésén belül elsősorban a település népességmegtartó képességének fokozása, továbbá az urbanizálódás előfeltételeinek megteremtése.
- A gazdaság összehangolt fejlesztése alatt szereplő célok közül mindenekelőtt a munkahelyteremtés környező településekről való ingázási feltételek megteremtése és a turizmus adottságainak fejlesztése, a környezetbarát energiák kihasználása.
- A vidékfejlesztés, térségi felzárkóztatás csoportfeladatai körül a kommunális, műszaki-, és a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, a kistérségi együttműködések és a helyi gazdaság támogatása.
- A természet- és környezetvédelmi, valamint az ökológiai szemlélet alakítása.

5. Fejlesztési elképzelések a Sárvár-Répcelaki kistérségben:

A korábbi „járási” tradíció hagyományaként alakított kistérség DK-i részén helyezkedő község vízrajzi szempontból eltér környezetétől, vízgyűjtője már nem a Rába, hanem a Kemeneshát K-i oldalán folyó Csikászó, majd a Kodó patakon át a Marcal folyó. A község É-I részéről viszont a Meggyesi árok útján az ugyancsak Marcalba torkolló Cinca patak.

A kistérség területfejlesztési céljai:

- A térség belső erőforrásainak hasznosítása, a belső fejlődési lehetőségeket segítő programok ösztönzése, a humán erőforrások fejlődését segítő programok, a település népességmegtartó képességének fokozása.
- Munkahelyteremtő beruházások, a külső tőke bevonásának ösztönzése.
- A térség gazdaságának megújítása, a gazdasági potenciál növelése.
- A térség egészségének fejlődését elősegítő infrastruktúrális fejlesztések és az életkörülmények javítása.

Fejlesztési irányok:

- A kistérség délkeleti részének szervezőközpontjaként Gércét emeli ki a megyei koncepció mint mikrocentrumot, ez a település látja el a jegyzőségi feladatokat is.
- Ugyanitt van az orvosi, az óvodai és az általános iskolai ellátás telepítése is.

Összegezve megállapítható, hogy a község számára a koncepciók elsődlegesnek kezelik:

- a foglalkoztatási biztonság javítását,
- a térség gazdasági potenciájának fejlesztését,
- a turizmus fejlesztését,
- a lakosság képzettségi szintjének növelését, valamint a lakosság életfeltételeinek javítását.